EGUNA
JEL

Bilbotar euzkeltzale ori: Zuaz gaur arratsaldean Jon deunaen eleizan izango dan euzkel-misiñora, Jainkua'ren itza entzutera.

Lgo. urtia | 52'gn. zenbakija | Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn. | Bilbao'n 1937'gn. epalla 2'gna. astartea | 15 eunen

ASTURIAS'EN

OVIEDO GERUAGO ESTUAGO

Kale bařuetan buřukan.-Aberatsak iges egin dabe Galizi'rantz. Moruak, txapel okeřak eta terziokuak auřenengo.-Altamira'ko ikastoletatik auřera.-Izkillu-olako etxe bařutan.-Eguraldi txařa.

Arañegun goizaldean bat-batera urtegabe eři-aldezleak San Lazaro etxedian asi eben erasoan amairu paxista espe artu ebezan. Geienak palankistak doguz. Gudari ez ziran eřitař batzuk, be, idoro ebezan an. Madrid'tik ogibide bila Oviedo'ratu ta Oviedo'n nasteok artu eben langile bat, be, bai. La Corredoria'ko amasaspi urteko mutiko bat, be, bai; mutiko ori paxistak gudari izatera beartu egin eben.

Oviedo'ko bari batzuk, be, esan dabez of espe artu diranak. Erkaldaren -joaldien bilduřez Galicia'runtz iges egin ei eben Oviedo'ko eskuartetsu ta aberatsak; baita beste palankista batzuk, be.

Oviedo'n espetxeratuta egozan langileak kanpotař gudariekin guda-oiñetara eruaten dabez, ta gustiz ondo zaintzen dabez; iges egingo leuken askok igesik be ezin egin daike.

Eři bařuen erasoei auřenengo sailean eusten moruak, txapel-okeřak eta terziokuak ei dira; lenengoen moruak ei dagoz. Gudari galtze aundiak izan ei dabez; zaurituak zauriok mintzeztu daikuenako guda-labaneťara eruaten ei dabez. Amazortzik berogeitaz urtietako gizon txiroak guda-lanetara ematen ei dabez Oviedo'n lafi-aldi onetan.

Kanpotař gudariak edozein ankerkari egiten ei dabe. Egiñalak egin uri ori galduko dabena etsita, etxietan dagozan gauzarik onen guztiak osten ei dabez, guda-toki biurtu bear dabezala etxeok aitzaki artuta.

Erkaldař-gudarien eta tankien bildur ikaragaria dauke. Altamira ikastoletan egozan gudariei, andik ez urteteko esan eutsen eurei agintzen egoan sarkentuak eři-aldezleen erasoa asi zanean eta sarkentuoi gudari-bařien-esku uala-ta andik atara zan.

Ez zan agiri sarkentuoi ta zer egin eban konturatu ziranean, gudariok etxepean (sotanuan) sartu ta eři-aldezleak sartu arte ezer, be, ez egitea rabagi eben.

Orixe egin ebelako eři-aldezleak an sartu ziranean ez eutsen ezer, be, egin eta ezetariko zigorik ezari, be, ez.

Buenavista-San Lazaro sailean izan danik jakingařiena Altamira'ko ikastolak artzen goizean eta aratsaldean auřera uazan oindiño.

San Esteban de las Cruces'era jasteko Altamira'ko ikastolak guda-toki berezia dira. Ikastok dagozan lekuan tontořtxua dogu ta tontořtxo oretatik paxistak euron suizkilu-bizkořekin Santo Domingo'tik zeař ta Adoratrices etxeruntz duazen gudariei iraizean bake-txařa emoten eutsen. Atzo Santo Domingo'n jo eben eři-aldezle talde batzuk eta beste batzuk. Abere-iltoki zař inguruetatik ekin eutsen auřeraka.

Ikastoletatik tiroka iñarduen paxistak baiña ta auřera egiteari laga egin bear izan eutsen eři-aldezleak. Orduan suagalariak astindu ebezan Abere-iltoki ta etxe ořen inguruetan egozanok.

Paxistak baiña orma zař sendoen ostean gorde ziran eta eři-aldezleen guda-tramankuluak suagak suagen gaiñean jaurti ta jaurti ekin eutsen ta zur jokatu eben tramankuluetakoak.

Zapustuoi emon ostean gudari talde adoretsu bateri etxeok artu egin bear ebezela bururatu yakon. Talde oretan geienez be ogeitamař gudari izango ziran. Gau txař-txařa ta iluna.

Euron zořuak esku-suagaz bete ta tatařez Abere-iltoki inguruko ormetaragiño jatxi ziran. Areriuok konturatu orduko an zan dinamita-sua! Dunbada ikaragařiak entzuten ziran. Gudari ausarditsuok pusiletan baionetak ipiñi ta auřera asi ziran. Eraso ořetan guda-lekua zaintzen egozan lau gudari il ziran. Lauron artean gudari-agintaria bat. Beste amairu gudatzeka eři-aldezleen mende geratu ziran. Gañerako guztiak eriotzari igesi lejotatik salto egin eben. Paxistak lari ta estu nora-ez-ara ebiltzan-arte arzobispo Gissasola kale bareneragiño juan ziran. Paxisten erasoa asiko zalakoan ortxe geratu ziran baiña paxistak kale oretan euren guda-lekua ipiñi besterik ez eben egin.

EURITEAK OVIEDO'ESOTIK KANPORAKO GUDA-EKIÑALDIAK ERAGOTZI EGIN DAUZ. — OVIEDO'KO KALEETAN EŘI-ALDEZLEAK AUŘERA DUAZ

Gijon (aratsaldeko lau ta erdietan). — Eurite etengabeak eta edurak Oviedo'n izan-ezik beste guda-oiñetan joaldiak geratu dauz ta gudariok geldi egon beařa izan dabe.

Oviedo'n baiña kalletan bařura duaz eři-aldezleak eta areriuen mende egozan etxeak artuaz ta guda-lekuak sendotuaz duaz eři-aldezleak.

Gudariei egualdi txařok ez yakoez gogoko izan, ez da ekiñaldiei laga beařa, be, atsegin, paxistok astintzeko gogo bizitan dagoz ta.

Edařak emon, be, egin dautsez.

EUREN ARTIAN

—Aizu aizkidea; gudari-antzo jantzi eta albuan edonoř artuta ibiltzeak amařu biař dira gero... ¡ze eřekontxo! ¡Lanera danok!!
—Beno... baña, zu "mando único" zera orain ala?

Granada'ko guda oñetan

GUBILES ALDEKO JOALDIAK

Moro ugari atzapau

GRANADA'KO GUDA-OINETAKO JARDUNAK

Almeria. — Kranada'ko luraldeetan batez, be, Jubiles inguruan eři-aldezleak egin dabezan joaldien bařiak badoguz.

Joaldiok suagaketa ugariagaz asi ebezan eři-aldezleak. Eři-aldezleon suagaketei indarge erantzun eutsen paxistok.

Erkaldaren suagak astindu aundi emon eutsen paxistei ta galtze aundiak izan ebezan ořeik.

Suaga bat erkaldaren arutz-onutzak zaintzen egozan guda-leku berezian jausi zan eta an egozan guztiak garbitu.

Beste bat paxistak gorde ziran leza baten jausi zan. Paxisten guda-luban guztiak astindu ebezan.

Suagaketazko gertakizun ořen ostean gudaloro batek pusilekin eta suizkilu-bizkořekin kementsu ekin eutsen eta Trevelez'eruntz auřera asi ziran. Laritu ziran asaldariok eta laguntza eskatu eben Granada'ra, ta bialdu eutsezan gudari bařiak.

Pitres'eruntz, be, auřeraka asi ziran eta Peña Colorada beingoan artu eben eři - aldezleak. Mendi - gaiñak menderatu ebazan gudari talde batek eta Buchista'n artu eben beste gudari bulartsu batzuk.

Pitres ordu biren buruan buřukatu ostean eben.

Auřera jaraitu eben eři-aldezleak eta geroixoago Orjiva gaiñean dagon mendi-saila artu eben erkaldarak.

Kementsu jokatu eben eři-aldezleak auřerakada ořetan.

La Fabriquilla'n asko zaildu ziran asaldariak. Tximistindardunariak ipiñi ebezan oř eři-aldezleak auřerarik egin ez egien.

Suaga batek baiña uř-eřetena apurtu eban eta tximistoleko turbinak geratu ziran eta ořa tximistindař gabe ariok.

Areriuei amař gudari artu yakoez espe ta guda-gaiasko. Gudagai ořen artean esku-suagak eta suizkilu bizkořen eřekaiak. Espe artu ebezan moruak laspelen aurkako arpegi-estalkiekin egozan.

ORJIVA INGURATUTA

Almeria. — Erkal-aldeko gudariak ederto baten jaraituten dabe, eurak asitako auřerakadiak egiten. Igandian eřizaliak Buskitas eta Ferreirolas bariz eskuratu dabez. Au dala ta, Orjiva eřisa erdian artuta geratuten da.

IGAZIRIKO IGANDEZ

Emakume Abertzale Batza'k eratutako antzezjai edeřa

Beste bete egon zan aretoa

Bariren bari, atsegintsua eta begikoa benetan bere, joan dan igandez Esperanza kaleko salaitxoan izan gendun antzeřki-jaia.

Asitako salari eusten ondo baño obeto jakin dakie gure Emakumeak, edozein arlo naj arazutan, eta onetan be, besteořenbeste esan beař.

Egunean asi ziran banandulen sařera txartelak eta bai lasteř ain barik gelditu be. Egia esan, banandu ez ebezan egin, euren Batza'n eukezala adirazi baño. Naikoa izaten da ořexen beste lagunak piloka eta eskean elduteko bertara.

Adierazitako orduan beterik egoan Nikola Deuna'ren antzokia.

Erderazko antzeřki bi egin zituen, eta bakoitzak eta guztiak txalo beroak jaso.

"La virtud del silencio" zan bata, eta Euzko-Langile'ko antzeztalde askařak antzeztu eban. Polita baño obeto jardun eben.

Ikusle ta entzule atsegiñez suma genduzan, eta agiri zanez, lan aren joan-etoři eta mamiña eřez eta argi ikusi ta ulertu eroien. Ikargaři diran antzezki zindoak onura ta argibide edeřik ekaři daikie-ta, guda-aldi onetan ixilak izatea ari ariro ez datořkigunik ezin esan.

Ikasiko ete dogu ba, erdu aretaz lez, beař ez dan bařiketetan jardun baga egoten?

Bigaren lana, maitasun zindoarekikoa genduan. Antzezlari banakak, orixe besterik ez euskuen agertu; antzezlari oituak, trebeak, banan banangoak zirala. Ta azken polita izan ebala jaiarek ezin uka.

Beyoakioe, bařiro bere, gure txalo ta zorion agura antzezlariei eta Emakume Abertzale-Batza'ri.

AU, ORI TA BESTEA

PAXISTAK EZ DUTELA ERBESTETARRIK GUDATERATU?

"Manchester Guardian"en agiri ukatu-eziñak. Alemaniar general bat Sevilla'ra.-Suezitařak kontrolean.-Blum uřutira begira.-Beste izpařak.

BAITA BESTE BAT ERE

Madrid.—Inglateřa'ko izpařingi batek dionez, joan dan astez, "Koeln" kruzeroan itxasoak-zeař ibili ondoren, Guda - Agintaritza Nagusi'ko Sperrie alemaniař buruzagia Sevilla'ratu da.

ARGITU TA GARBITZEKO

Valencia.—Malaga galdu zuten erudunak epaitzeko ta gauzak beař dan bezel argitu ta garbitzeko Carlos de Juan Nagusi'ko teniente-epailea izentatu dute epaile.

DIRU-GORABERAK AZTERTZEKO

Washington.—Europa'ko lateriai, diru goraberari eusteko bere asmoaren beři ematekotan da Ipař-Amerika'ko Gobernua. Diru-auziak eta izkiluak gutxitzea da asmo ořen mami.

Erañegun, Mr. Bilite Estados Unidos'etako embajadoria El Havre'tik New York'eruntz atera zan, eta diru goraberarekiko auziok azteřtzeko ta Estados Unidos'ek beste amerikař lurraldetan izan lezaken artu-emanpidea eratzeko, Casa Blanca'ra dei egin diote.

MR. BLUM UŘUTIRA BEGIRA

Paris.—Erañeun Paris'ko aldun-etxean egindako batzaři buruz jardun zuten atzoko izpařingiak.

"Eclaireur de l'Est" izpařingiak dionez, Mr. Blum'ek asareak baretu ta lateři-bařuko eřiketa bide neketsuak arintzea zuan ametsa. Ortantxe jardun ere egin zuan bere itzaldian.

Mr. Flandin'ek Blum'eri bere eta Eřiaren ametsak azaltzeko eskatu dio. Mr. Blum'ek zokondo guztiak argitu ditu ta eskubitař ta ostontzeko arerio guztien nabarmenkeriak agiri-agirian agertu. Batzař'eko lendakaria begi-zolia da-ta, ez da iñoren esku nolanai jausiko. Auřera ere Frantze'k diru-goraberaa jasotzeari lotuko da, 1936'gnko loreilez autezkundetan sortutako Gobernuak ain txalogařikiro asitako txindi-gorabera.

SUECIA ERE BAŘURAKO?

Estokolmo.—España'ko mugetan egin beař dan kontrolerako opizial batzuk izentatzeko eskatu dio "ez-sartu" Batzořdea'k Suezia'ko Gobernuari.

PAXISTAŘAK EZ DUTELA ATZEŘITAŘIK GUDATERATU?

Londres. — "Ez-sartu" Batzořdeak batzařak-batzař diarduan bitartean paxistařak gizon eta izkiluak bialtzen dizkietela esan du "Manchester Guardian" Londres'ko izpařingiak.

Urtařila'ko zaspigařenez Napoles'en zortzi mila gizonek itxaso-artu zutela dasa gaiñera. Amalaugařen egunez, Napoles'en bertan eta "Lombardia" itxasontzian 4.500 gizon eta tanke pilo bat, Ogeitabigařenez, beste 6.000 gizon. Egun berean, "Pietro", "Mica" ta "Toscana" itxaspeko edo submarinoak España'runtzkoa artu zuten. Laugařen bat ere ba-zuten lagun, baiña, ez dakigu aren izenik. Ileko ogeitaseigařenez, "Lombardia", "Cerdeña" ta "Calabria" atera ziran italiař itxas-basteřetatik. "Lombardia"'k, eun toneladaka kañoi ta ostontzeko izkilu eun tonelakada sartu zituan. Beste itxasontzi biak gizonak zituzten bařuan, italiař gudarosteko 4.500 borondatezko. Egun batzuk geroago, Spezzia itxas-basteřean iru mila alemaniař itxasontziratu ziran españař asaldariengana joteko asmotan. Eurakin batera, kañoiak eta ekaři zituzten. Il azkenean, Spezzia bertan beste itxas-ontzi bat atera zan alemaniařaz beteta.

Egokiago ete ba?

Austria'ko gora-berak

Londres. — Austria'n gobernu-beřtzea dala-ta, ingalandař Gobernua'k ez du asařerik agertu. Bakalduna buru jartzeari, alemaniařak Mediterraneo'tan egaria ase-galerazotzeko, egoki-egoki iritzi dio Inglateřa'ko Gobernua'k.

Kontrol'erako

Ardurea artu dabenak

Londres. — Diplomatiku-batzak España'ra "ez sartzeko" legea bete-erazotzeko ta kontrolarekiko agindua izateko, bi gizon aukeratu ditu. Bietako batek itxasoko kontrolaren ardura izango du ta España - Portugal eta Frantze ta España'ko mugetakoa besteak. Mugetako arduradun ori Jan Joseph. Van Voorst Totwoorts, Sarre'ko itunbena izan zaneko matxiñada baretzeko holandař gudarien buru izandako buruzagi nagusia da. Itxasoko arduraduna, Degraff da, Dantzig'en ordezkari nagusi izan nai ez duana.

Diplomatikuak diotenez, Italia'k eta Alemania'k euren arten egin duten itunbena betetzekotan emango ditu kontrolak bere igaliak. Beste aldetik; españař Gobernuak, Malaga galdu dualako, ez duala irabaziko uste dute, naiz ta erkaldaren Madrid'ko eraso gogořak Almeria artzeko eragozpenak eragozpen sortu.